

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovej v trestnej veci vyžiadanej osoby **R. S.** v konaní o návrhu Krajskej prokuratúry v Bratislave na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 9. mája 2017 v Bratislave sťažnosť vyžiadanej osoby **R. S.** proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Ntc/5/2017, z 18. apríla 2017, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Ntc/5/2017, z 18. apríla 2017.

Podľa § 16 ods. 3 písm. c/ zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze sa **R. S.**, nar. X. v B., trv. bytom B. X., B. **p r e p ú š ť a** z vydávacej väzby.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením, sp. zn. 3Ntc/5/2017, z 18. apríla 2017 podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len ZEZR) o vzatí **R. S.** do vydávacej väzby. Lehota vydávacej väzby začala plynúť „18. apríla **2016**“ (správne má byť 18. apríla **2017**) a menovaný ju vykonáva v Ústave na výkon väzby v Bratislave.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť **R. S.** (č. l. 48), ktorú stručne odôvodnil nasledovne: „Skutok, ktorý sa mi kladie za vinu som nespáchal a preto sa s väzbou nestotožňujem.“

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. poriadku, v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom ako nezamietol sťažnosť z dôvodu § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. poriadku, na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú, alebo nie sú v sťažnosti uvedené a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Najvyšší súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je nesprávne a nezákonné, a preto ho zrušil.

Z predloženého spisového materiálu vyplývajú nasledovné základné fakty:

- dňa 17. marca 2017 rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 3Ntc/5/2017, podľa § 15 ods. 2 ZEZR o vzatí vyžiadanej osoby – R. S. do predbežnej väzby. Lehota predbežnej väzby začala plynúť 14. marca 2017 o 13.15 h. (č. l. 26 – 27),
- dňa 10. apríla 2017 podala prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave, Krajskému súdu v Bratislave návrh na vzatie vyžiadanej osoby – R. S. do vydávacej väzby (č. l. 31 – 34),
- dňa 18. apríla 2017 rozhodol Krajský súd v Bratislave (teraz sťažnosťou napadnutým uznesením) o vzatí vyžiadanej osoby - R. S. do vydávacej väzby (č. l. 46 – 47).

Pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby formou väzby predstavuje dramatický zásah do jej základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky. Kľúčovým účelom tohto ustanovenia je zabrániť svojvoľnému a neospravedliteľnému pozbaveniu slobody. Aby pozbavenie osobnej slobody bolo súladné

s Ústavou Slovenskej republiky, kladie sa opakovaný dôraz na **procesnú** a materiálnu zákonnosť pozbavenia slobody, vyžadujúci úzkostlivú oddanosť vláde práva. S ohľadom na to nielen samotné rozhodnutie o väzbe musí spĺňať najprísnejšie kritéria zákonnosti (úplný, konkrétny a presný výrok a kompletne a presvedčivé odôvodnenie), ale **i procesný postup** predchádzajúci rozhodnutiu o väzbe, musí zaručovať osobe o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje, dodržanie všetkých práv tak, aby tento postup mohol byť v konečnom dôsledku a vo všetkých smeroch označený za spravodlivý, zákonný a súladný s Ústavou Slovenskej republiky i medzinárodnými dohovormi týkajúcimi sa ochrany základných práv a slobôd.

Medzi tieto práva nesporne patrí aj právo osoby o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje, byť sudcom vypočutý pred rozhodnutím o väzbe v prípadoch, keď si to povaha veci vyžaduje (výsluch nie je potrebný v prípadoch podľa § 72 ods. 2 piata veta Trestného poriadku a ani pri rozhodovaní nadriadeného súdu o opravnom prostriedku) a v rámci tohto výsluchu realizovať tak svoje právo ústne a osobne sa vyjadriť minimálne k návrhu prokurátora na vzatie do väzby. Iba pri dodržaní takéhoto postupu je potom možné konštatovať procesnú a v nadväznosti na to spravidla i materiálnu zákonnosť pozbavenia osobnej slobody.

Rozhodnutie o predbežnej väzbe a vydávacej väzbe v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave v prvej časti Trestného poriadku. Sudca v tomto konaní neskúma dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a neskúma ani existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Pred rozhodnutím o predbežnej väzbe je však sudca povinný zistiť, či pozbavením osobnej slobody vyžiadanej osobe bude naplnený účel predbežnej väzby, a to je – **zabezpečenie prítomnosti** zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo **k zmareniu účelu** konania o európskom zatýkacom rozkaze, **pokým orgán štát pôvodu nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu**. Predbežná väzba nie je obligatórna a zadržanú osobu možno ponechať na slobode. Sudca má však obligatórnu povinnosť pred rozhodnutím o predbežnej väzbe vypočúť vyžiadanú osobu (§ 15 ods. 2 ZEZR) a v rámci tohto výsluchu umožniť jej vyjadriť sa minimálne k návrhu prokurátora na jej vzatie do predbežnej väzby.

Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 ZEZR tak isto ako predbežná väzba nie je obligatórna (na rozdiel od vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR), pretože sudca

musí pred rozhodnutím vždy skúmať splnenie minimálne jednej z dvoch podmienok na pozitívne rozhodnutie o návrhu prokurátora a to:

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na **zabezpečenie jej prítomnosti** v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky, alebo
- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na **zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu** konania o európskom zatýkacom rozkaze.

Ak sudca dospeje k záveru, že ani jedna z týchto podmienok nie je splnená, rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode a analogicky podľa § 15 ods. 2 ZEZR môže vyžiadanej osobe uložiť primerané obmedzenia alebo povinnosti podľa § 82 Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva záver o tom, že **ak má sudca povinnosť skúmať splnenie aspoň jednej z vyššie uvedených podmienok, musí mať vyžiadaná osoba vždy právo vyjadriť sa k týmto podmienkam, a tak spochybníť, alebo vyvrátiť ich naplnenie**, ktoré nepochybne prokurátor konštatoval v návrhu na jej vzatie do vydávacej väzby (§ 16 ods. 1 posledná veta ZEZR). Odňatie tohto práva vyžiadanej osobe považuje najvyšší súd za vážne porušenie princípu spravodlivého procesného postupu sudcu pred rozhodnutím o vydávacej väzbe, a to aj napriek tomu, že v ustanovení § 16 ods. 1 ZEZR sa *expressis verbis* nevyžaduje vypočutie vyžiadanej osoby.

Pripustenie rozhodnutia sudcu o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 ZEZR - *ex cathedra* – bez výsluchu takejto osoby, by predstavovalo právny a logický paradox medzi závažnejším významom a dosahom samotného rozhodnutia o vydávacej väzbe podľa § 16 ods. 1 ZEZR oproti prísnejším podmienkam (povinný výsluch) pre rozhodnutie o miernejšom zásahu do práva na osobnú slobodu pri rozhodovaní o predbežnej väzbe (je časovo obmedzená na trvanie len 40 dní).

Najvyšší súd uzatvára, že pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 ZEZR (nie podľa § 16 ods. 2 ZEZR) je sudca povinný vždy (výnimky vid' vyššie) vypočuť vyžiadanú osobu, a tak jej umožniť ústne a osobne sa vyjadriť k návrhu prokurátora na jej vzatie do vydávacej väzby a tiež spochybníť danosť dôvodov na pozitívne rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby. Rozhodnutie *ex cathedra* je možné, len ak sudca rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode. Iba takýmto procesným postupom realizované pozbavenie osobnej slobody vyžiadanej

osoby možno považovať za súladné s významom výnimky (väzba) zásahu do jej práva na osobnú slobodu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky.

Rozhodnutie o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR je rozhodnutím nevyhnutným (bez možnosti skúmania existencie akýchkoľvek dôvodov väzby, či nahradenia väzby), procesno–technického charakteru, ktorého jediným účelom je zabezpečenie „hladkého“ odovzdania vyžiadanej osoby orgánom cudzieho štátu. Súd tak rozhodne len vtedy ak:

- vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním alebo
- po tom ako bolo rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, vždy však len po tom, ako vyžiadanej osobe už bola predtým osobná sloboda obmedzená, či už vo forme zadržania podľa § 13 ZEZR alebo rozhodnutia podľa § 15 ods. 2 ZEZR (predbežná väzba) alebo vo forme výkonu trestu odňatia slobody, ktorý v čase rozhodovania vykonáva (k tomu vid' § 29 ZEZR).

Z ust. § 13 ods. 1 ZEZR, § 15 ods. 2 ZEZR, § 19 ods. 2, ods. 3 ZEZR i § 22 ods. 3 ZEZR vyplýva, že vyžiadaná osoba bola opakovane vypočutá a nakoľko rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR je povinným a bezpodmienečne nevyhnutným, bolo by jej opakované vypočutie len formálnym až formalistickým, bez akéhokoľvek významu a opodstatnenia. Preto je možné o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR rozhodnúť ex cathedra (podobne vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Tost/8/2015, z 30. marca 2015).

Žiada sa dodať, že aj procesný postup a samotné rozhodnutie o vydávacej väzbe nemôže prebiehať len formálne, ale musí zodpovedať požiadavkám zákonnosti vyplývajúcim zo zákona o európskom zatýkacom rozkaze, z čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. f/, ods. 4 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd. Preto je potrebné postupovať tak, aby pozbavenie osobnej slobody vyžiadanej osoby vydávacou väzbou a procesný postup príslušných orgánov predchádzajúci rozhodnutiu zodpovedal v čo možno najširšej miere základným požiadavkám spravodlivého procesu a teda aj právu na kontradiktórny postup v konaní o pozbavení osobnej slobody vyžiadanej osoby (vid'. Garcia Alva p. Nemecku, rozs.. č. 23541/94 z 13. februára 2001, Lietzow p. Nemecku, rozs.. č. 24479/94 z 13. februára 2001, Skops p. Nemecku, rozs. č. 25116/94 z 13. februára 2001). Záruky ustanovené v čl. 6 Dohovoru sa nevzťahujú stricto sensu iba na súdne konanie, ale aj na štádia, ktoré im predchádzajú a ktoré po nich nasledujú

(Imbrosia p. Švajčiarsku rozs. z 21. novembra 1993). Súdny orgán posudzujúci opravný prostriedok proti rozhodnutiu o väzbe musí poskytovať záruky vlastné inštancii súdnej povahy. Konanie musí byť kontradiktórne a v každom prípade musí zaručiť „rovnosť zbraní“ medzi stranami (Sanches - Reisse p. Švajčiarsku rozs. z 21. októbra 1986 a ďalšie).

Vyžiadanej osobe – R. S. a ani jeho obhajcovi nebol predložený návrh prokurátora na jeho vzatie do vydávacej väzby na vyjadrenie, v dôsledku čoho sa nemohol k návrhu vyjadriť, menovaný nebol oboznámený s originálom európskeho zatýkacieho rozkazu a jeho prekladom a napokon nebol ani sudcom pred rozhodnutím o vydávacej väzbe vypočutý. Preto, podľa názoru najvyššieho súdu, nespĺňa procesný postup sudcu pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby základné zásady štandardného a zákonného postupu pred rozhodnutím o vydávacej väzbe, a preto ani samotné rozhodnutie nemôže byť označené za zákonné.

Okrem vyššie uvedených závažných nedostatkov v procesnom postupe je sťažnosťou napadnuté uznesenie chybné aj vo výroku o určení začiatku plynutia lehoty vydávacej väzby, keď začiatok lehoty krajský súd nesprávne určil na rok 2016 a nie na rok 2017 (ide o zrejmú nesprávnosť, čo vyplýva nielen z predloženého spisu ale i z odôvodnenia napadnutého uznesenia, kde už krajský súd správne konštatoval rok 2017).

So zreteľom na uvedené považoval najvyšší súd sťažnosť vyžiadanej osoby - R. S. za dôvodnú, a preto zrušil napadnuté uznesenie a menovaného prepustil z vydávacej väzby.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. mája 2017

JUDr. Martin B a r g e l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová